

Разговор на Антоанета КИСЕЛИНЧЕВА с Боян ЧУКОВ, съветник по външна политика и национална сигурност в две правителства на Република България, бивш дипломат в Париж и Мадрид, офицер от външното разузнаване

- Г-н Чуков, защо битката за освобождаване на иракския град Мосул от ДАЕШ е толкова важна? Някои анализатори твърдят, че изтласкването на джихадистите от града е част от плана за пренасочването им към Сирия.

- Събитията около град Мосул (столица на „халифата“ в Ирак) могат да бъдат разгледани от различни гледни точки. Първо, на фона на президентските избори в САЩ. Вашингтон се нуждае от зрелищна военна победа срещу ДАЕШ до края на 2016 г. Носителят на Нобеловата награда за мир Барак Обама би желал да приключи своя мандат с „ *победа*” над световния тероризъм. Належачо е. Предимно от пропагандна гледна точка. Един успех на САЩ срещу ДАЕШ би повдигнал рейтинга на демократите и съответно на Хилъри Клинтън. (В случай, че тя спечели изборите, това ще ѝ осигури един първоначален тласък.)

Американският военен министър Аштън Картър още преди реалния щурм срещу Мосул обяви в Париж (след посещение в Ирак) падането на другата столица на „халифата” – Ракка. Според него това би трябвало да стане след няколко седмици. Явно се опитва да остане военен министър и при новоизбрания стопанин на Овалния кабинет. Аштън Картър само забрави да каже коя точно армия ще нахлуе в Сирия, за да прогони заседналите джихадисти в Ракка. Това едва ли ще бъде иракската армия или пък кюрдите. Американците имат ориентировъчно в Ирак и региона около 5000 военни съветници и инструктори, които участват в настъплението срещу Мосул, но на втора линия.

Французите не споделят прогнозите на Аштън Картър. Министърът на отбраната на Франция Жан-Ив льо Дриан заяви на 25 октомври, че още е рано да се коментира съдбата на Ракка. По време на посещението си във Франция американският военен министър не успя да обясни достатъчно ясно как точно янките участват в освобождаването на Мосул.

- САЩ може и да имат инструктори, но те официално няма да влязат със собствена армия, макар че на терен там вероятно има някакви частни отряди. Тогава кой

реално се бие в тази проху война?

- Самата обстановка около града не е много ясна. Коалицията, която ще освобождава Мосул, започна да се раздира по нерационални причини. Асирийското опълчение (99 % християни) по пътя към града превзе няколко населени пункта, където живеят предимно асирийци и спря своето придвижване напред.

Асирийците нямат повече никаква мотивация да продължават, тъй като превзеха местата, които ги интересуваха. Асирийските части показаха максимална боеспособност. Оказа се, че те са най-добрите бойци. Именно те разчистиха пътя на 9-а бронетанкова дивизия на иракската армия към Мосул.

Освен това Багдад и Анкара влязоха в остър конфликт.

Когато турците потвърдиха, че техни военни части настъпват към Мосул от север, последва остра реакция от страна на иракчаните. Багдад заяви, че Турция не може да воюва на територията на суверенен Ирак. Аштън Картър обаче със своите откровения за настъплението срещу Ракка предизвика Анкара. Реакцията беше моментална. Вицепремиерът на Турция, отговарящ за националната сигурност, Нуман Куртулмуш, заяви, че Турция няма да допусне появата на кюрди около Ракка. А без кюрдите няма как да има настъпление срещу втората столица на ДАЕШ.

Още една съществена подробност. Кюрдите изобщо не напускат своята среда на обитаване. Сражават се само на територията, на която живеят. От друга страна, боеспособността на кюрдската Пешмерга се оказа доста прехвалена. Техните военни умения бяха раздухани от някаква естествена симпатия към кюрдските революционери и борци за независимост. Например левичарската европейска преса (от типа на френския „Либерасион“) обожава репортажи за женските батальони на Пешмерга (които са толкова фотогенични!). В този план се включиха и българските медии.

Действителността е друга.

В сраженията Пешмерга понякога се губят, суетят се и предизвикват хаос на бойното поле. Не са заинтересовани всеки път от разгром на противника. Техните лидери като Барзани целят единствено да си извоюват нови политически и икономически позиции единствено на територията на Иракски Кюрдистан и нищо повече.

Изобщо, ако за Мосул все пак има някакъв конкретен план, то предполагаемите сценарии за Ракка са крайно съмнителни от военна гледна точка, а от политическа засега са нереализуеми. Вече се получи информация, че 900 джихадисти са напуснали Мосул в посока към Сирия. Те са се смесили с цивилното население, което напуска града. В Мосул са останали само второ и трето ниво командири на ДАЕШ.

Големият проблем при шурмуването на града, освен многото жертви сред цивилното население, ще бъде, че отново ще се появи голяма бежанска вълна, която може да стигне и до България. Въобще битката за Мосул се оформя като военно-политическо шоу, но основните играчи на терена имат намерения с дългосрочни последствия – става дума за прекрояване на целия регион.

- САЩ сериозно ли искат да се справят с ДАЕШ, или това е просто един спектакъл? Тъй като е смешно да се наблюдава отстрани как американската държава, която има претенции да е с най-мощната армия в света, губи толкова много време в някакви безнадеждни усилия да разгони шепа джихадисти.

- Атаката срещу Мосул може да се разгледа и през призмата на глобализма.

Съществува и друга работна хипотеза. Да не забравяме, че през юни 2014 г. градът бе предаден на джихадистите без бой. Специалните служби на САЩ оставиха забранена за терористите тежка военна техника, снаряжение, боеприпаси, на едни много зле охранявани бази за снабдяване, както и половин милиард долара в наличност в няколко банки в Мосул. Така ДАЕШ се снабди със съвременен оръжие и значителен финансов ресурс.

Сега в Мосул по-скоро се търси декоративна победа за поддържане на линията на глобализма и панамериканизма в лицето на Хилъри Клинтън. Това е причина да се появи информация, че са осигурени около 1,2 милиарда долара за подкуп на лидерите

на джихадистите да напуснат Мосул.

Анализатори считат, че целта не е основно да се прехвърлят джихадисти от Мосул към Алепо или Ракка, а дискретно бойците на ДАЕШ да могат да се прехвърлят в Северен Афганистан, където в седем зле охранявани американски бази след изтеглянето на американските военни се съхранява оръжие.

Има сериозни подозрения, че специалните служби на САЩ се опитват в Афганистан да изиграят още веднъж елегантно схемата от юни 2014 г. в Мосул с „*предаването*“ на оръжие по театрален начин.

Настаняването на ДАЕШ в Афганистан ще позволи на джихадистите да разгърнат настъпление по линията Херат-Мара със задача да достигнат до пристанище Туркменбаши (Красноводск) в Туркменистан и да продължат своето настъпление по крайбрежието на Каспийско море към Казахстан и руското Поволжие.

- Какви задачи биха имали джихадистите от ДАЕШ в региона на постсъветското пространство?

- По този начин могат да бъдат разрушени плановете на Ашхабад и Пекин за енергийна и транспортна инфраструктура в Централна Азия. Ще бъде провален също така и неизгодният за САЩ, Катар и Китай проект за магистрален газопровод Туркменистан-Афганистан-Пакистан-Индия (ТАПИ), чиято реализация бе стартирана през 2015 г., и който се очаква да бъде пуснат в експлоатация през 2019 г. Стратегическа цел на Китай е да получи за свои нужди целия природен газ на Туркменистан и ресурсите да бъдат в полза на изграждането на Икономическия пояс на Новия път на коприната.

От своя страна, САЩ се опитват да лишат Пекин от нефт и газ от Централна Азия, а Индия да бъде държана под контрол чрез природния газ от Катар. Навлизането на ДАЕШ в Туркменистан ще реши радикално тази стратегическа задача на Вашингтон. Да си припомним, тази година джихадистите проведоха разузнаване с бой първоначално на границата на Афганистан с Туркменистан, а след това в казахстанския град Актюбинск. Тактическа групировка от ДАЕШ обърна в бягство всички налични

въоръжени сили за опазване на границата на Туркменистан. Установено бе, че в дълбочина 80 км отсъства съпротива. И след това терористите се върнаха обратно в Северен Афганистан. В Актюбинск местните нелегални джихадисти елиминираха охраната на бойната техника на полк от казахстанския спецназ. Не продължиха атаката. Дадоха отбой и се скриха.

Въобще трябва да е ясно, че тероризмът и джихадистите са средство за постигане на геостратегически цели. Още от времената, когато Червената армия беше в Афганистан, ислямистите показаха, че при снабдяване с модерно оръжие (тогава преносимите зенитни ракети „Стингър“) могат да бъдат отличен инструмент за постигане на конкретни политически и икономически цели.

ДАЕШ е нещо като ирегулярна армия на тези, които ги „отглеждат“ и насочват в „правилна

посока. Обърнете внимание, че някои наричат джихадистите „Ислямска държава“, обработват общественото мнение, че става дума за квазидържавно образувание. Това е теза, която обслужва отглеждащите

in vitro

ислямски радикали. Спомнете си!

Бившият шеф на ЦРУ генерал Петреъс апелираше да се работи с „Ал-Каида“ в Сирия. И не само той. Имаше и екзотични идеи да се покани ДАЕШ в ООН. От друга страна Русия, Китай и други страни, срещу които се използва „ислямският тероризъм“, методично наричат ДАЕШ „

3

абранена терористична организация

”. Както се казва, по названието ще ги познаеш!

- В операцията в Мосул участват изключително разнородни сили, в това число и Турция, която има исторически сантименти към районите на някогашната Османска империя. Какви са целите на Ердоган в тази битка? Той води ли реална борба с ИДИЛ, или просто позиционира турски военни в района, за да се включи в прекрояването?

- Бих искал да обърна внимание на факта, че Турция в Сирия и Ирак действа преди всичко стриктно преследвайки своите национални интереси. Турция е страна член на НАТО, но не синхронизира своите действия с коалицията, предвождана от САЩ. Това

дава повод на световните медии от мейнстрийма, както и на някои наши анализатори, да твърдят, че едва ли не Анкара е съюзник на Москва. Абсолютно манипулативна теза.

Москва и Анкара са само ситуативни партньори. По някои въпроси, да. По други, обаче, Турция е партньор на САЩ, Саудитска Арабия или Катар. Нищо повече. Анкара си играе безкомпромисно своята геостратегическа игра и не е васал на никого, включително и на американците. Това кой как иска да представи Турция в Голямата игра е друг въпрос. Въпрос на пропаганда. Вашингтон продължава да се опитва да свали от власт Реджеп Ердоган.

Реджеп Ердоган официално подчертава турските приоритети на сирийска територия. Това, че Русия, Иран и Сирия си затварят очите по отношение на „Ефратски щит“, още веднъж потвърждава наличието на кулоарни договорки между тях и Турция.

Москва, Техеран и Дамаск не пречат на Анкара да провежда своята операция. Официално заявените цели на Турция в Северна Сирия, тоест градовете Ел Баб и Манбидж, са реални цели, а не декларативни. Завладяването от турската войска на тези два града ликвидира шансовете на сирийските кюрди да обединят териториите Рожавка и Африн. По този начин се парира заплахата за териториалната цялост на Турция от страна на кюрдите, зад които стоят САЩ. Очевидно е също така, че на Реджеп Ердоган му е начертана „червена линия“, която той не трябва да пресича. Анкара не трябва да създава заплаха за фронта на север от Алепо, за да не попречи на щурма за окончателното превземане на града.

И за да няма недоразумения, сирийците заплашиха, че ще свалят самолетите на Турция при продължаване на интензивните бомбардировки на юг от град Ел Мар.

На практика турският президент бе принуден публично да гарантира на руско-иранско-сирийската коалиция, че не е забравил за своите задължения и турската армия няма да подходи към Алепо, въпреки че периодично се правят опити.

- След като Турция се съобразява до голяма степен и с Русия, и със САЩ, то тогава има ли изобщо възможност за самостоятелни ходове?

- Мисля, че при анализа на турската външна политика трябва винаги да имаме предвид, че нашата югоизточна съседка се развива в предназначено магистрално направление. Турция е „въоръжена“ с идеологията на неоосманизма. Тя се движи между умерена и радикална ислямизация в конфесионален план. Ако Реджеп Ердоган излезе от този коловоз, ще бъде свален от същите тези сили в Турция, които му дадоха властта в страната. Както казват французите, турският президент не прави самостоятелно „*дъжда или хубавото време*“ в Анкара.

Демонизирането му е въпрос на информационно-психологическата война, която водят неговите противници, недоволни от прекалено самостоятелното поведение на Анкара в НАТО. Да поливаш с медийна помия Реджеп Ердоган, и да се правиш, че не виждаш управляващата клика в Рияд, е върховно лицемерие и цинизъм. Това показва единствено и само определени геополитически предпочитания. Нищо повече.

Реджеп Ердоган търси край Мосул предварително добро позициониране на Анкара около нефтените находища в района. Исква да се установи преди разпарчетосването на Ирак на отделни нови държавни или квазидържавни образувания.

Тези дни в Турция излезе карта, на която една част от иракската територия е включена в рамките на турската държава. Става въпрос за Мосул, Киркук и други по-малки иракски градове. Дали това поведение на Реджеп Ердоган ще наречем „*голямо неоосманистко сърце*“, или прагматична и агресивна турска външна политика, е въпрос на предпочитания. Същността е една и съща.

В последните седмици се наблюдава завръщането на американската политика в основните турски институции в Анкара. НАТО взе решение за прехвърляне на самолети-радары „Ауакс“ в Турция. Турската военна операция в Сирия след превземането на Ел Баб ще бъде продължена в посока Манбидж и Ракка. Реджеп Ердоган заяви: „*След превземането на Ел Баб ние ще тръгнем към Манбидж и Ракка. Тези действия аз обсъдих с президента на САЩ Барак Обама по време на телефонен разговор вчера вечерта*“.

У нас в информационно-аналитичен план се пропуска един изключителен факт. Наскоро Руската федерация разположи в Армения ракети „Искандер“. Това променя коренно обстановката в региона на Близкия изток. Това е предупреждение и към Анкара.

Ракетите „Искандер“ са тактическо ядрено оръжие. Толкова по въпроса за „тандема“ Путин-Ердоган.

Да си правят сметка съседите на Анкара. Както се вижда, гърците си правят сметка, а правителството в София се държи като управа на турски санджак от времената на Османската империя. България трябва да търси максимално добросъседски отношения с Турция, но не за сметка на българските национални интереси. Необходимо е повече достойнство и по-малко „луделски“ изпълнения от страна на София.

България се нуждае от сериозна ревизия на своята балканска политика, ако има намерение да защитава своите национални интереси. С това ръководство, което имаме в момента във външно министерство, можем да бъдем само функция на разнопосочни чужди интереси.

Българската външна политика е нелогична и хаотична. Няма как София да угоди едновременно на всички „началници“ във Вашингтон, Брюксел, Анкара и други.

Българската външна политика се изработва „на ишлеме

“, в пълния смисъл на тази дума. Който иска да разбере каква е стратегията в българската външна политика, ще се затрудни много. Просто няма такава!

- Паралелно по време протичат и бомбардировките в Алепо. Заради тях Западът отправя остра критика спрямо Русия, заговори се дори за нови санкции. Каква всъщност е разликата между случващото се в Алепо и в Мосул?

- Ситуациите в Алепо и Мосул не си приличат. Коренно се различават.

В Алепо сирийци, съвместно с руснаци и иранци, прочистват града основно от

джихадисти на „Нусра“, чийто предшественик по генезис е Осама бин Ладен и неговите последователи, лансирани и отгледани от ЦРУ.

Прави впечатление, че в глобалните медии се вдигна огромен шум. Последва лавина от недоказани обвинения за множество убити сред цивилното население. Че има и цивилни жертви, е ясно. Води се война. Но истината е в сравнението.

Никой не казва, че жертвите сред мирното население в западната част на Алепо, където работят училищата и магазините, са повече от източната част на града, където са се окопали джихадистите. Главорезите от „Нусра“ редовно изстрелват в посока западно Алепо газови балони, които са напълнени с дребни метални предмети. Най-често пирони. По поразяваща способност взривът на газовия балон е еквивалентен на първите модели снаряди от системите за залпов огън – „Град“. Жертвите са изключително цивилни граждани. Но този факт не вълнува „*световната демократична общност*“.

Продължава спорът кои от попадналите в обкръжение в източно Алепо са бойци от „*умерената опозиция*“ и кои не са. Постоянно се сипе лавина от тежки обвинения срещу руснаци и сирийци за извършване на „*военни престъпления*“

’ ”
геноцид

”
, ”
варварски действия

” срещу цивилното население.

Може да се направи интересен паралел между събитията по време на боевете в Сирия и преди това в Украйна. По медиен шум случаите в Донбас при сраженията в Дебалцево и летището в Донецк си приличат много с тези в Алепо. Причината е, че в „*котела*“ сред джихадистите в Алепо, както и в Донбас, се намира не само американски спецназ, но и такъв от страни от Западна Европа, Турция, Катар, Саудитска Арабия и др. И в трите случая се оказва, че присъства и полски спецназ. Това е причината за двойния аршин при отрязването на събитията в Алепо и Мосул.

По време на бомбардировките на иракския град Рамади в началото на тази година

загинаха 80 % от жителите и бяха разрушени 15 000 сгради.

Но това стана някак тихомълком. Да не говорим за стотиците хиляди цивилни жертви в Афганистан, Либия, Ирак, Йемен и т.н. Да не говорим за множеството бомбардирани всеки път „погрешка“ от американци, саудитци или някой друг – на сватби, погребални процесии, училища и болници. Не дай Боже, да се върнем малко по-назад в историята при разделянето на Индия и Пакистан. Тогава равносметката е ужасяваща – 25 милиона бежанци и 5 милиона загинали. Да сте чули за геноцид, военни престъпления, варварство? Няма и да чуете!

В момента в глобалните медии информират, че около Мосул шиитските милиции, подкрепени от Иран, извършват погроми над мирното население, а останалите въоръжени формирования се борят с ДАЕШ. Отново селективен подход на чисто геополитическа основа, само че „загърнат“ в обвивката на конфликт между шиити и сунити.

- Защо не може да се стигне до реално споразумение между САЩ и Русия за Сирия?

- Това е фундаментален въпрос. Изключително обемен. Ще се опитам да отговоря максимално най-кратко. Той има философска, богословска и геополитическа проекция.

Всички разбраха, че в Сирия бяха свалени маските. Обърканата картина в Сирия, в която бяха забъркани ДАЕШ, Пешмерга, шиитски милиции, сунитски племенни милиции, тюркмени, асирийци, сунити, шиити, язиди, уйгури и кой ли не, най-последно се проясни. САЩ и джихадистите са готови съвместно да се сражават срещу легитимното правителство в Дамаск, и съответно срещу Русия.

Официалните формулировки вече са пределно откровени, истинските цели са разкрити. В световната преса се пише открито за риск от директен сблъсък между руснаци и американци. Авторитетни експерти, които публично се изказваха, че терористите са независими от Вашингтон, днес обясняват как американците снабдяват джихадистите с оръжие против Асад и заплашват, че ще ги насъскат срещу руските градове. Стана очевидно, че няма никакви коалиции срещу ДАЕШ. Има руска армия и нейните сирийски,

ирански, китайски и други съюзници. Те се сражават реално с международния тероризъм, който се ползва като инструмент за решаване на геостратегически цели от тези, които отглеждат, въоръжават, финансират и лекуват ранените джихадисти.

Структурата на поредния световен конфликт в Сирия изкрystalизира. Но не са осмислени докрай причините за него. Обяснението, че изнемощелият глобален хегемон не може за пореден път да „експортира демокрация“ не е много убедително.

Защо сблъсъкът е в Сирия? Тя не е най-значимата страна в света. Египет, който е ключова страна в мюсюлманския свят, се размина с брадатите „борци за демокрация“. САЩ там се провалиха. „

Арабската пролет

” не успя в страната на фараоните. В Кайро дойде на власт силно и не проамериканско правителство. Но САЩ преглътнаха това горчиво хапче.

До 2010 г. Сирия бе едва ли не най-прозападната страна в Близкия изток, с изключение на Израел. Вицепрезидентът на САЩ Джо Байдън вечеряше подбрани блюда по ресторантите със семейството на Башар Асад. Но изведнъж нещо се случи. Американците обявиха през 2011 г. Башар Асад за изчадие на ада и подгониха към Сирия подопечните им брадати „борци за демокрация“. Множество експерти по Близкия изток изброяват ред причини като обяснение за тази рязка промяна в политиката на Вашингтон към Дамаск. При по-задълбочен анализ става ясно, че те са само анекс към нещо далеч по-важно.

Първоначално и аз се бях заровил в „детайлите“ на сирийския конфликт. Най-често основен аргумент е нефтогазовият фактор. В Сирия доказаните запаси на нефт са 2,5 милиарда барела, което е 0,1 % от световните запаси. Наистина, няколко години преди войната норвежки фирми откриха в Сирия четири големи нефтени находища в района на град Баниас, които можеха да наредят сирийския добив до този на Кувейт, но реалният добив не подскочи, остана си същият. По-удобни за интервенция от този тип нефтогазови страни са такива като Венецуела със 17,5 % нефт от световните запаси. А в Близкия изток има далеч по-лакоми „

пки

” като Катар, Кувейт или ОАЕ. При тях има изобилие от нефт и са неустойчиви държавни формирания. Сваляй от власт шейховете и помпай „

черно злато

”!

Експерти посочват и друга причина за агресията срещу Сирия.

Дамаск през 2009 г. отказа да пусне през своя територия газопровод от Катар към Европа. Подписа споразумение с Техеран за строеж на газопровод от Иран през сирийска територия към Европа. Това несъгласие на Сирия за катарски газопровод може да бъде сериозен мотив за Доха. Но не и фундаментална причина за САЩ. Проектът за катарски газопровод е рискован и може да послужи за блъф или предлог, но не може да бъде основна причина за дългогодишна терористична кампания срещу легитимното правителство в Дамаск.

През последните 10-15 години стана модерно да се търси във всички конфликти нефтогазова следа. Това обаче е еднопланов подход. Подобно на монетаристкия подход в икономиката. В световната политика нефтът има значение само на инструмент. Както и тероризмът. По време на Втората световна война Хитлер се стреми бързо да сложи ръка на азербайджанския нефт. Но не заради него. А за да отреже Москва от нефта и да разруши СССР. Наричането на инструмента „цел” е манипулативна подмяна, защото отдалечава от същината на въпроса.

По-малко значими като обяснение на конфликта в Сирия са аргументите за вътрешносирийските противоречия, конфликтите в региона, разпространението на ислямизма и срутването на Ирак като държава. Същото може да се каже и за противоборството между сунити и шиити. Има много релефен пример, който опровергава тази теза. Достатъчно е да се посочи политиката и позициите на ключовата сунитска държава Египет, за да олекне чувствително аргументът, че хаосът в Близкия изток е предимно в резултат на битката сунити/шиити. Кайро заедно с Техеран подкрепят алевита Башар Асад и изграждат сериозни военнополитически отношения с Москва. Като други причини за войната в Сирия се посочват и пренаселването на региона, недостатъкът на питейна вода и други.

- Дотук отхвърляте най-популярните схващания за войната в Сирия. Има ли все пак и нещо по-дълбоко или не толкова известно, което да обяснява тази война, която отне толкова човешки животи?

- Има и по-сериозно, но недостатъчно очевидно обяснение, което се избягва от редица

анализатори поради непознаване на методите на работа на специалните служби. Не е случайно, че големите личности в американската и западноевропейската висша държавна администрация са минали през академичната общност, през големия бизнес и не на последно място през специалните служби. Това професионално израстване позволява да се натрупат знания, които дават възможност да се правят „холографски“ анализи на обстановката в света. Както и да се изготвят геостратегии за 50-100 години напред.

Срутването на сирийската държавност е необходимо на САЩ за окончателното предизвикване на хаос в Близкия изток, който халифатистите да пренесат в цяла Евразия и Европа. Това ще позволи на Вашингтон да елиминира алтернативните военнополитически и икономически центрове, преди всичко каквито са Русия и Китай.

Вследствие на предизвикания хаос в Азия и Африка, и в резултат на организираната от структурите на Сорос бежанска вълна, Европа изпадна в много тежка ситуация (заради предателството на европейските елити към народите им). Допълнително терористичните актове на джихадистите в големите европейски страни влошиха икономическата привлекателност на европейската икономика.

Доларовата система в света е в критично състояние и не може да издържи на дълговото пренатоварване. А войната в Сирия е удобен инструмент за дестабилизиране на американските конкуренти в икономическата надпревара. Това е причината Пекин да излезе от ролята на неутрален наблюдател на сирийската криза. В Сирия действат 1000 бойци от китайския спецназ, който преследва и унищожава джихадисти от уйгурски произход. Подписано бе споразумение между Дамаск и Пекин. Китайското присъствие на сирийска територия, както това на руснаци и иранци, е в унисон с международното право.

- Това икономическо обяснение не кореспондира достатъчно с това, че Русия би могла да заплашва САЩ в този смисъл.

- Конфликтът между Русия и САЩ е коренно различен. Той не е икономически. Няма как руската икономика, при всичките нейни успехи през последните 15 години, да заплашва американската икономика... в която по същество е включена и китайската икономика. Геополитическите съюзи от типа на БРИКС могат потенциално да срутят ямайската система и Вашингтонския консенсус, но това не е чиста икономика. Това е финансова

проекция на военнополитическата конфронтация.

- Защо тогава именно Русия е в епицентъра на световния конфликт, който може да прерасне в глобална война?

- Преди време Русия препречи пътя на глобалните проекти на Наполеон и Хитлер. Днес Москва е огромна пречка за изграждането на *Pax Americana*. И ето, че разрушава отгледания от САЩ за геостратегически цели международен тероризъм.

За да се осмисли ставащото в света, трябва да се абстрахираме от факта, че наетите в Белия дом президенти, държавни секретари и други подобни са реалните управленци на глобалния проект *Pax Americana*. Личностите, които вземат в действителност решенията, поначало ги възприемаме като прагматични човешки същества. Те са личности, които имат идеали и висши цели. Месианството във външната политика на САЩ е зафиксирано в документи и редовно се декларира от публични американски деятели. Приказките за изключителността на Америка като идеално свободно общество, прожектор на демокрацията и последна надежда на Земята не са празни приказки, красиви лозунги, рекламни призови, а усещане за някаква особена сила на нашата планета. Множество филми на Холивуд години наред набиват в главите на хората идеята, че само американците могат да спасят света от лошите извънземни, ужасните руснаци, подлите китайци, жестоките сърби и разни други полумистични чудовища във филмите фентъзи, които са налазили добрите хора по Земята.

Още през 18 век протестантският проповедник Джонатан Едуардс проповядва, че статутът на богоизбран народ от евреите е преминал към американците. Пълнотата и фундаменталността на тази версия на американската цивилизационна идентичност се свежда до това, че основните моменти се назовават директно, без увъртания: американците се провъзгласяват, по същество, за избран народ („*десетте колена израилеви*”), а техните противници получават статут на „*абсолютно зло*”, американските национални интереси получават автоматично статут на сотериологична (сотериология - възгледът за спасението чрез Христос) универсалност, а ценностната система се превръща в сакрално-религиозен комплекс, „*духовна очевидност*” и „*морален императив*”.

През 20 век Роналд Рейгън предизвиква СССР като „империя на злото” и по един недвусмислен начин определя САЩ като „империя на доброто”.

Обърнете внимание! Буш, Клинтън и Обама в този смисъл не са измислили нищо ново, само с различни думи по време на своите публични прояви изразяват същото това американско месианство. Цялата външна политика на САЩ като „износители на демокрация” и световен жандарм се явява естествено изражение на описаната идеология. Заграбването на ресурси, нефт, газ, както и финансовите изгоди са само допълнителни „бонуси” към това и инструмент за реализиране на декларираните идеали.

Не е много известно, но през 2003 г. президентът на САЩ Джордж Буш-младши обясни своето решение да нападне Ирак с това, че „му е заповядал Бог”. Осмислянето на американското месианство е дълъг разговор.

- Не може да се отрече, че САЩ доскоро бяха носители на истински демократични ценности. И човешки свободи. Извинете за клишетата. Но в сравнение с комунизма, всички недостатъци на САЩ изглеждат като рози...

- Проблемът за човечеството се състои в начина, по който американците тълкуват понятието „свобода”. Това, което янките поднасят на хората по Земята като „свобода”, е абсолютният произвол на икономическия човек във всички възможни посоки.

Въобщо, става въпрос за това, че целият свят трябва да стане идеален пазар на стоки и услуги, където самият човек е едновременно едното и другото. Парите са еквивалент на всички прояви на миросъзданието и негова главна същност. Не е необходимо да си прекалено интелигентен, за да проумееш, че разбирането за „свобода” и „прогрес” по този начин абсолютно противоречи на християнския път на развитие. Това е пътят, който вече става убийствен за човечеството.

На сирийска територия имаме гигантска битка между „свободата на капитала“ и „свободата на духа

”. Събитията са натоварени с изключителна символика.

Християнството е заченато в блискоизточното Средиземноморие и след стотици години искат да го погребат по същите земи. Необходимо е да се осмисли точно това, за да се разбере конфликтът между Русия и САЩ.

Войната в Сирия показва, че Русия може да се сражава дълго. Руските военни разходи за защита на легитимното правителство в Дамаск са около 10 пъти по-малки от американските и са 5 пъти по-ефективни. Това са малки разходи при микрозагуби. В Сирия бяха показани в действие новите оръжейни системи на Руската федерация. Оказа се, че руските военни технологии в редица случаи са по-добри от тези на САЩ. Това означава, че точно сега няма да има никаква война между Русия и НАТО.

- Постигната бе договореност със Сирия за предоставяне за постоянно ползване от страна на Русия на военновъздушната база в Хмеймим и военноморската в Тартус. По какъв начин това променя баланса на силите в региона?

- Мисля, че Сирия за съжаление няма да съществува повече във вида, който имаше през 2011 г. Наблюдава се процес на разпарчетосване на сирийската територия, а също и на иракската. Всеки един от големите глобални и регионални играчи се опитва да се възползва от създадената ситуация. Русия очевидно се позиционира военнополитически в тази част на Сирия, където живее над 70 % от населението на страната. Това е сирийската средиземноморска брегова ивица, която има огромна геополитическа стойност. Естествено с военните бази в Хмеймим и Тартус руснаците започват да присъстват военнополитически мощно в Близкия изток и Средиземноморието.

Е, Москва е далеч от рекорда на американците, които имат над 760 военни бази в света. Но ако Русия иска да възстанови своята роля на глобален фактор, все с нещо трябва да се започне... За начало Сирия е отлично място!

- На какво се дължи диспропорцията в реакцията на българското правителство

спрямо скандалното изказване на Ердоган за Западна Тракия, и това на руския депутат Толстой? Още повече, че заплахите нямат еднаква тежест.

- Този въпрос има елементарно обяснение.

Като цяло повечето български медии тотално препредават новинарския мейнстрийм на глобалните медии от типа на CNN, NBC, Fox news, Euronews и други. В момента върви мощна пропагандна кампания за демонизирането на Русия и Владимир Путин.

Едва ли има в рамките на ЕС по-зависима и васална външна политика от тази на България. Медицинският случай „*Росен Плевнелиев*”, трагикомичният водевил „*Кристал ина Георгиева*”, клоунадите на лицето, заемащо поста външен министър на България, и оглушителното мълчание по всички случаи, в които се нанасят щети на българските национални интереси от страна на премиера... какво Ви говорят?

Диспропорцията в позициите на българското правителство се обяснява с това, че то е силно зависимо от външни фактори и би трябвало да се разглежда като „*кух резонатор*” на CNN. Ако искате да знаете българската официална позиция по даден международен въпрос, то гледайте CNN, NBC, Fox news, Euronews и т.н. и ще научите позицията на българското правителство и българското външно министерство. Как да ни уважава светът? Започвам да си мисля, че ключови фигури от българското правителство стоят на своите постове, защото „

ОТВЪН

” ги държат със сериозни компромати, най-вече от финансово-икономически характер.

- Можем ли да приемем, че думите на президента Ердоган вербализират една тенденция в отношението и поведението на Турция спрямо България?

- Не мисля, че Анкара има някаква специфична външна политика по отношение на България.

България просто е терен за прилагане в действие на неоосманската политика на днешна Турция. Отношението към нас е същото, каквото е и към останалите страни, които са били в рамките на Османската империя.

Преди време се коментираше поведението на турския посланик в София Н. Пр. Сюлейман Гьокче по време на скандала и изгонването на Лютви Местан от ДПС. Имаше даже предложение той да бъде обявен за „персона нон грата“. Ако българският посланик в Анкара работи както турския в София, то бих бил много доволен. Ако турците го изгонят, бих го наградил като се завърне в София. А сега какво се получава? Българският посланик в Анкара се преструва на български, защото в критични моменти, когато трябва да заеме публична позиция... организира модни ревюта в нашето посолство в София. Защото българският посланик в Анкара е назначен от същия фактор, който назначи неговия началник във външно министерство в София.

Вместо да ни вълнуват сериозни проблеми в нашето външнополитическо ведомство, ние се занимаваме цял месец с шапката на Мая Добрева, българския посланик в Белгия и Люксембург. Преди това тя беше посланик в Черна гора. Защо никой не се сети да коментира нейното облекло? От години тя се облича винаги в този стил. Елементарен трик за отвличане на общественото внимание от важните за българската нация въпроси. Някой знае ли лично конкретните професионални умения на г-жа Мая Добрева? Аз съм работил с нея в качеството си на съветник на двама български премиери. Мога най-отговорно да заявя, че тя обича своята работа, много добре подготвен дипломат и винаги стриктно и професионално е изпълнявала служебните си задължения.

Що се касае до българо-турските двустранни отношения, то считам, че трябва да имаме отлични отношения с всички наши съседи, в това число и с Турция.

Просто при всички двустранни отношения трябва да има „червена линия“, която не трябва да бъде прекривана. Зад нея са българските национални интереси.